

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “โรคเหี่ยวหรือเน่าขี้เนาะ (bacterial wilt or rhizome rot of ginger)”
วันที่ 9 มิถุนายน 2564

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชตระกูลขิง ข่า และขมิ้นในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการระบายน้ำไม่ดี เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกในหลายพื้นที่ สภาพอากาศชื้น เหมาะต่อการเกิดโรค โดยที่เชื้อสาเหตุจะติดไปกับเหง้าหรือหน่อที่ใช้ทำพันธุ์ได้ โรคเหี่ยวหรือเน่าขี้เนาะของขิงที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียจัดว่าเป็นโรคสำคัญและสร้างความเสียหายให้กับการปลูกขิงในปัจจุบันมากที่สุด พบได้ทุกแห่งที่มีการปลูกขิง หากเทียบกับโรคอื่นแล้วโรคนี้นำลายขิงสูงถึงร้อยละ 40 ของโรคทั้งหมด ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อสำรวจพบอาการของโรคให้รีบเตรียมการป้องกัน หรือขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาทางควบคุมป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาด

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum*

ลักษณะอาการ

อาการในระยะเริ่มแรกหลังจากถูกเชื้อเข้าทำลาย ใบที่อยู่ตอนล่างจะเหี่ยว ตกลู่ลง ต่อมาจะม้วนเป็นหลอดและเหลือง อาการจะค่อย ๆ ลูกลามจากส่วนล่างขึ้นไปยังส่วนบน ในที่สุดใบจะม้วนและเหลืองแห้งทั้งต้น บริเวณโคนต้นและหน่อที่แตกออกมาใหม่จะมีลักษณะช้ำดำน้ำ ซึ่งต่อมาจะเน่าเปื่อยหักหลุดออกมาจากเหง้าโดยง่าย แต่จะไม่มีการเหม็นเหม็น เมื่อตรวจดูที่ลำต้นจะพบว่าส่วนที่เป็นท่อน้ำท่ออาหารจะถูกทำลายเป็นสีคล้ำหรือน้ำตาลเข้ม และมีเมือกของแบคทีเรียเป็นของเหลวสีขาวข้นคล้ายน้ำมันซึมออกมาตรงรอยแผลหรือรอยตัดของต้นหรือเหง้าขิงที่เป็นโรค สำหรับเหง้าจากต้นที่เพิ่งแสดงอาการโรคในระยะแรก หากนำขึ้นมาผ่าดู จะพบรอยช้ำดำน้ำเป็นปื้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอ่อน ต่อมาอาการจะทวีความรุนแรงทำให้เนื้อเยื่อเปื่อยยุ่ยและสีคล้ำขึ้น อาการเหล่านี้จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสภาพที่อากาศชื้นและร้อนตั้งแต่เริ่มแสดงอาการจนทำให้ต้นหักพับตาย จะใช้เวลา 5 - 7 วัน

การแพร่ระบาด

โรคนี้นับกระบาดมากในฤดูฝน เชื้อสามารถติดไปกับเหง้า หรือหน่อที่ใช้ทำพันธุ์

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ควรเตรียมแปลงปลูกให้มีการระบายน้ำที่ดี ควรเตรียมดิน โดยไถพรวนดินให้ลึกจากผิวดินมากกว่า 20 เซนติเมตรขึ้นไป และตากดินไว้ให้นานกว่า 2 สัปดาห์
2. สำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง หากพบต้นที่เริ่มแสดงอาการของโรคเหี่ยวให้ขุดต้นไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค
3. กรณีในพื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค ก่อนปลูก ให้รมดินเพื่อฆ่าเชื้อโรคด้วยการโรยยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ จากนั้นให้ไถกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้น ทั้งไร่ประมาณ 3 สัปดาห์
4. หลีกเลี่ยง การปลูกพืชอาศัยของเชื้อ เช่น พืชตระกูลขิง พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง

5. ควรใช้เชื้อแบคทีเรีย *Bacillus subtilis* แข่งขันชิงก่อนนำไปปลูกเป็นเวลาประมาณ 20 นาที อัตราที่ใช้ 100 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร

6. เลือกใช้แ่งชิงหรือท่อนพันธุ์ชิงที่สะอาดปราศจากเชื้อ หรือจากแหล่งที่ไม่เป็นโรค

ลักษณะอาการของโรคเหี่ยว ทำให้ใบม้วนและเหลืองแห้ง

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์